

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA‘LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI MADANIYAT VAZIRLIGI

O‘ZBEKISTON DAVLAT KONSERVATORIYASI

“Kiritdi”

**O‘zbekiston davlat
konservatoriyasi rektori**

K.T.Urinbayev

« 20 » *iyun* 2024-yil

“Kelishildi”

**O‘zbekiston Respublikasi
Oliy ta‘lim, fan va
innovatsiyalar vazirligi**

« 20 » *iyun* 2024-yil

“Tasdiqlayman”

**O‘zbekiston Respublikasi
Madaniyat vazirligi**

« 20 » *iyun* 2024-yil

**KASBIY (IJODIY) IMTIHONLAR DASTURI
VA BAHOLASH MEZONI**

60211300 – Ta‘lim yo‘nalishi: Dirijorlik

**60211301 – Akademik xor dirijorligi
ta‘lim yo‘nalishi uchun**

Toshkent – 2024 yil

Dastur O‘zbekiston davlat konservatoriyasining O‘quv – uslubiy Kengashida ko‘rib chiqilgan va maqullangan (20_____ - yil __ _____dagi _____ sonli majlis bayoni)

Tuzuvchilar:

Kadirova S.P. – O‘zDK, “Akademik xor dirijorligi” kafedrası mudiri, professor

Djumaeva L.X.- O‘zDK, “Akademik xor dirijorligi” kafedrası professori

Shamaxmudova B.V. - O‘zDK, “Akademik xor dirijorligi” kafedrası professori

Ergasheva Ch.E. - O‘zDK, “O‘zbek musiqasi tarixi” kafedrası kafedrası mudiri, dotsent, (PhD)

Mirtalipova I.M. - O‘zDK, “Musıqa nazariyasi” kafedrası mudiri, (PhD)

Taqrizchilar:

Malikova D.M. - O‘zDSMI, “Vokal” kafedrası professor v.b.

Sharafieva N.S. - “Akademik xor dirijorligi” kafedrası professori

Kirish

60211301 – Dirijorlik: “Akademik xor dirijorligi” ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha 1-fan (ijodiy, kasbiy) ixtisoslikdan imtihon dasturi, 2-fan “Musiqqa tarixi va nazariyasi” fanidan abituriyentlarning amaliy-nazariy ko‘nikma va malakalarini aniqlash uchun mo‘ljallangan.

Mazkur ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha hujjat topshirgan abituriyentlar musiqiy asarlarni dirijorlik qilish, bilim va ko‘nikmalarini talab darajasida bilishi kerak. Shu bilan birga fortepiano asarlaridan tayyorlangan dasturni ijro qiladilar va musiqiy-nazariy bilim darajasi tekshiriladi.

Bajariladigan vazifalar tasdiqlangan mezon asosida baholanadi.

1-fan

“DIRIJORLIK: AKADEMIK XOR DIRIJORLIGI”

Fanning maqsadi va vazifalari

60211301 – Dirijorlik: Akademik xor dirijorligi ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha ijodiy imtihon dasturi abituriyentlarning amaliy ko‘nikma va malakalarini aniqlash maqsadida o‘tkaziladi.

Abituriyentlarning umumiy tayyorgarlik darajasi, qobiliyati, aql zakovati hisobga olingan tarzda me‘yoriy dasturni o‘zlashtirish ustida ish olib boriladi.

“Ixtisoslik” fanini o‘zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar - abituriyentlar turli yo‘nalishlarda bilimlarga ega bo‘lganliklarini namoyish etishlaridan iboratdir. Sof intonatsiya, xor partituralarni varaqdan o‘qish, badiiy va texnik jihatdan asarlarni dirijorlik qilish kabi professional bilim darajalariga e‘tibor qaratiladi. “Ixtisoslik” fani yuzasidan abituriyent davr talabiga binoan dunyoqarashi keng bo‘lgan, ya’ni insoniyat madaniyati tarixi, rivojlanish pog‘onalari xususan, adabiyot va san’at sohasiga oid fikr yuritish bilan birga, yangi paydo bo‘lgan kompyuterlar tizimidagi jahon musiqiy dasturlari yuzasidan ham tushuncha, tasavvur, bilim va ko‘nikmalarga ega bo‘lishi shart.

60211301 – “AKADEMIK XOR DIRIJORLIGI SAN’ATI”

“Akademik xor dirijorligi san’ati” mutaxassisligi bo‘yicha kirish imtihonlari quyidagi bo‘limlardan tashkil topadi:

- Dirijorlik dasturini ijro etish
- Kollokvium
- Forteplanoda ijro dasturi

Dirijorlik dasturni ijro etish

Turli temp va xarakteri bir biriga kontrast bo‘lgan ikkita xor asarlarni dirijorlik qilib berish: a kapella (jo‘rsiz) va jo‘rli xor uchun asarlar. Shulardan biri, O‘zbekiston kompozitorlarining asari bo‘lishi kerak.

Dirijorlik qilish jarayonida abituriyentning quyidagi dirijorlik xislatlariga baho beriladi: Dirijor apparati va boshlang'ich texnik, emotsionalligi, temperament (tabiati), ritm, pulsatsiya hissiyoti usullarni egallashligi.

Kollokvium

Abituriyentga qo'yiladigan talablar:

- fortepianoda maxsus tayyorlab kelgan a kapella xor partiturasini yoddan ijro etish;

- maxsus tayyorlangan a kapella partiturasidagi ovozlardan birini gorizontal bo'yicha (taktlash bilan) va akkordlarning ketma-ketligini vertikal bo'yicha yoddan kuylab berish;

- 4 ovoqli xor partiturasini varaqdan o'qish: fortepianoda chalish, ovoz va vertikal akkordlarni kuylab berish;

- intervallarni, uch tovushlik va septakkordlarni yechilishi bilan, xalq musiqasi ladlarini eshitib aniqlash;

Abituriyentning kasbiy tayyorgarlik darajasini aniqlab beruvchi og'zaki savollar kiritilishi kerak:

- xor adabiyoti, terminologiya bo'yicha bilimlar.

Dirijorlik qilish uchun asarlarning namunaviy ro'yxati:

a) jo'rsiz xorlar

Burhonov M.	-Yorlarim, Bibigul, Zarra-gul, Sari ko'hi baland, Sayra, Go'zal qizga, Chashmi siyoh
Umidjonov B.	- Diliman, Illila yor, Qora soch, Lapar, Qomuzchu, Go'zal
Sharafieva N.	-Sayribog', Deydiyo, Nasihat, Ey, nozanin
Nechaev Ye.	- Bibijan, Zar do'ppi, Chashmoni siyohi tu
Brams I.	-В ночной тиши
Kalinnikov V.	-Жаворонок, Зима, Кондор
Kyui S.	-Засветилась в дали, Уснуло всё
Lasso O.	-Тик - так, Эхо
Mendelson F.	-Лес, Предчувствие весны
Prosnak K.	-Море
Pulenk F.	-Грусть
Sviridov G.	-Повстречался сын с отцом, Старинный танец
Taneev S.	-Венеция ночью, Сосна
Chesnokov P.	-Не цветочек в поле вянет, Эльфы

Chaykovskiy P. -Ночевала тучка золотая, Соловушка
 Shuman R. -Ночная тишина
 Shubert F. -Любовь, Вечерняя звезда

b) Joʻrli xor uchun:

Akbarov I. - “Muborak”
 Ashrafi M. - “Boʻron”, “Dilorom” operalaridan xor sahnalari
 Bize J. - “Кармен” operasidan xor sahnalari va parchalari
 Borodin A. - “Князь Игорь” operasidan Introduktsiya “Слава” хори va xor sahnalari
 Brams I. - “Цыган” qoʻshigʻi.
 Vagner R. - “Лоэнгрин” operasidan toʻu хори
 Verdi Dj. - “Аида”, “Риголетто”, “Трубадур” operalaridan alohida xorlar
 Gendel G. - “Самсон” oratoriyasidan xorlar
 Glinka M. - “Иван Сусанин”, “Руслан и Людмила” operalaridagi alohida xorlar
 Dargomijskiy A. - “Русалка” operasidan xor sahnalar va fragmentlar
 Motsart V. - “Свадьба Фигаро”, “Идомей” operalarin alohida xorlar
 Nasimov M. - “Dilbarim” syuitasidan xorlar
 Sviridov G. - “Поэма памяти Сергея Есенина” роема-kantatasidan xorlar
 Sadikov T., Glier R. - “Layli va Majnun” operasidan xorlar.
 Рахманinov S. - “Алеко” operasidan - “Как вольность весел наш ночлег”, “Огни погашены” xorlari
 Rimskiy-Korsakov N. - “Снегурочка”, “Садко”, “Царская невеста” operalaridan xorlar
 Rajabiy Yu., Mushel G. - “Farhod va Shirin” operasidan xorlar
 Chaykovskiy P. - “Yevgeniy Onegin”, “Pikovaya dama” operalaridan alohida xorlar
 Yudakov S. - “Mirzachoʻl” сюитасидан, “Muborakbod”, “MeningVatanim”, “Oʻzbekiston” kantatalarining va “Maysaraning ishi” operasidan xorlar
 Shuman R. - “Цыгане”

Izoh: Imtihon komissiyasi abituriyentning ijro dasturini tanlash, dirijorlik qobiliyati aniqlanganda asarlar ijrosini cheklash, shu bilan birga ijro qilinadigan asarni qisqartirish yoki toʻxtatish huquqiga ega.

BAHOLASH MEZONI:

<u>№</u>	Ijro talablari	To'liq ijro va javob uchun ball
1.	Dirijor apparati va boshlang'ich texnikasi, emotsionalligi, temperamenti (tabiati)	5
2.	Ritm, pulsatsiya hissiyoti usuliga egaligi	5
3.	Intonatsiya sofligi	15
4.	Eshitib aniqlash qobiliyati	15
5.	A kapellani yoddan chalish	5
6.	Ovoz va vertikallarni yoddan kuylab berish	5
7.	4 ovozli a kapella asarni varaqdan o'qib berish (fortepianoda ijro etish)	5
8.	Ovoz va vertikallarni varaqdan o'qish	10
9.	Xor adabiyoti, terminologiya bilimlari,	5

Akademik xor dirijorligi san'ati bo'yicha to'plash mumkin bo'lgan maksimal ball
– **70 ball**

“FORTEPIANO”

fani

Abituriyent ijro dasturiga qo'yiladigan talablar

Imtihon jarayonida abituriyentlar uchun vazifa belgilanadi: ikkita asardan iborat dasturni ijro etish. Dastur polifonik (XVI – XX a.) va etyud asarlaridan tuziladi.

Ijro sifatiga qo'yiladigan talablar:

- asar matnini aniq ijro etish (metroritm, temp, dinamika)
- texnik erkinlikni namoyish qilish
- musiqiy asarni shaklini to'g'ri tuzish
- asarning badiiy mazmunini yetkazib berish.

“Fortepiano” fanidan asarlarning namunaviy ro'yxati:

Polifoniya asarlari:

I.Matteson

-Syuita c-moll

I.S.Bax

-2 ovozli invensiya (erkin tanlov), 3-x ovozli invensiya №1-15, XTK tom 1 Preljudiya va fuga c-moll, d-moll, B-dur, Fantaziya c-moll, Fuga d-moll, Syuita B-dur, «Французские сюиты» (erkin tanlov), «Английские сюиты» a-moll, Preljudiya Burre g-moll, Gavot, Alemanda

	e-moll, Маленькие прелюдии и фуги, Каприччио из партиты c-moll,
G.Gendel	-12 легких пьес, Sarabanda, Jiga, Preljudiya, Allemanda.
I.S.Bax - D.Kabalevskiy	- “8 organ preljudiya va fuga” (erkin tanlov)
M.Glinka	-Fuga a-moll i Es-dur
N.Myaskovskiy	-op 78 Fuga h-moll; or 43 Fuga “В старинном стиле”
D.Shostakovich	-op 34 Preljudiya №4, op 87 Preljudiya va fuga №1
S.Maykapar	-op 8 Fugetta gis-moll, op 37 Preljudiya va fugetta a-moll
D.Kabalevskiy	-Preljudiya va fuga “Летним утром на лужайке”

Etyudlar

K.Cherni	-op 299 (erkin tanlov) op 740 (erkin tanlov)
K.Cherni – G.Germer	-Избранные фортепианные этюды ch.2
A.Leshgorn	-Избранные фортепианные этюды (erkin tanlov)
I.Kramer	-60 избранных этюдов 1,3,4,7,8,10
L.Shitte	-Etyudlar (erkin tanlov)
G.Lemuan	-Etyudlar (erkin tanlov)
M.Klementi – K.Tauzig	-Etyudar № 1,2,3,5,
Arenskiy	-2 ta Etyud op 41 № 1, op 42 № 3
M.Moshkovskiy	-Etyud №2, №6
A.Gedike	-soch.101 “12 Мелодических этюдов”
A.Bertini	-soch. 29 va 32 Сборник “28 избранных этюдов”

BAHOLASH MEZONI:

	Ijro dasturi uchun belgilangan talablar	Ijro uchun ball
1.	Asarni belgilangan repertuarga muvofiqligi	6,0
2.	Asarni belgilangan tempda va texnik jihatdan erkin ijro etish	6,0
3.	Asarda metroritm, dinamika, intonaziy va shtrix talablari	6,0
4.	Asarni ijrosi janr va mazmuniga muvofiqligi	5,0

“Fortepiano” fani bo‘yicha to‘plash mumkin bo‘lgan maksimal ball – **23.0 ball**

Mazkur ta’lim yo‘nalishida ijodiy imtihon (Akademik xor dirijorligi san’ati va Fortepiano) uchun qo‘yiladigan maksimal ball – **93,0 ball.**

2-fan

MUSIQA TARIXI VA NAZARIYASI

“Musiqqa tarixi va nazariyasi” fanidan sinovlar 3 bosqichda o‘tkaziladi:

1-bosqichda abituriyent “Musiqqa adabiyoti” fani boyicha og‘zaki savollarga javob berishi lozim.

2-bosqichda abituriyent “Garmoniya” fani boyicha amaliy topshiriqlarni bajarishi lozim.

3-bosqichda abituriyent “Solfedjio” fani boyicha amaliy topshiriqlarni bajarishi lozim.

1-bosqich “**Musiqqa adabiyoti**” fanidan sinovlar dasturining asosiy maqsadi - abituriyentlarning “Musiqqa adabiyoti” fanidan nazariy bilim doirasi, amaliy ko‘nikmalarining shakllanganligi qay darajada ekanligini aniqlashdan iborat. Ma‘lumki, musiqiy asarlarni ijro etilishida ularning yaratilish davri, yo‘nalishi, janri va shakl tamoyillari yuzasidan bilim ko‘nikmalariga ega bo‘lish talab etiladi. Shunga ko‘ra abituriyentlar oldiga quyidagi vazifalar qo‘yiladi:

- musiqiy asarlarni yaratilish davri, yo‘nalishi, janri va shakl tamoyillarini bilish;
- mumtoz musiqaning yetuk namunalari xususida birlamchi bilimga ega bo‘lish.

Abituriyent bilimiga qo‘yiladigan talablar

Abituriyent “Musiqqa adabiyoti” fanidan o‘quv dasturi doirasida to‘laqonli bilimga ega bo‘lganligini og‘zaki yoki yozma holda namoyish etishi, o‘z javobini musiqiy namunalarni fortepiano sozida chalib ko‘rsatish yoki kuylab berish orqali tasdiqlashi talab etiladi. Sinov jarayonida abituriyentning eruditsiya, madaniy hodisalarni anglash, musiqqa san‘atining tarixiy jarayonlardagi ahamiyatini tushunish kabi xususiyatlari yorqin namoyon bo‘lishi kerak.

“Musiqqa adabiyoti” fanidan og‘zaki topshiriqlar:

a) ijro dasturiga oid savollar: (asarning shakl jihatidan tahlili, muallifi, yaratilgan davri va ijro yo‘nalishi, ijroning badiiy xususiyatlari va h.k.);

b) o‘rta maxsus ta‘limning umumiy kursi darajasida musiqqa adabiyotidan egallagan bilimlarni tekshirish;

v) janr va shakl nuqtai nazaridan kichik hajmdagi - sonatina, romans, kuy va b. asarlarni tahlil qilish qobiliyati kabilarni o‘z ichiga oladi;

Shuningdek, “Musiqqa adabiyoti”da abituriyentning musiqqa san‘ati va boshqa san‘at turlaridan, o‘zbek va chet el musiqasida ma‘lum va mashhur asarlar, zamonaviy an‘analar haqidagi bilim darajasi qanday ekanligi bilib olinadi.

1-bosqich bo'yicha baholash

№	Savollar mazmuni	To'liq javob uchun ball
1.	Asarga oid savollar	3,0
2	Chet el musiqa adabiyoti bo'yicha savollar	6,0
3	O'zbek musiqa adabiyoti bo'yicha savollar	6,0
4	Asarning janr va shakli nuqtai nazaridan tahlili	6,0

1-bosqich “Musiqqa adabiyoti” bo'yicha baholash uchun qo'yiladigan maksimal ball – 21, 0 ball

2-bosqich “Garmoniya” fanidan sinovlar dasturining asosiy maqsadi - abituriyentlarning “Garmoniya” fanidan nazariy bilim doirasi, amaliy ko'nikmalarining shakllanganligi qay darajada ekanligini aniqlashdan iborat.

Abituriyentlar oldiga quyidagi vazifalar qo'yiladi:

- klassik garmoniyaning nazariy qonuniyatlarini bilish;
- nazariy bilimlarni fortepianoda ijro etish orqali namoyon etish;
- garmonik tushunchalarini qo'llash orqali Davriya shaklida I darajali turdosh tonallikka modulyatsiyani fortepianoda ijro etish, diatonik yoki xromatik sekvensiyalarni ijro etish.

Abituriyent bilimiga qo'yiladigan talablar

Abituriyent “Garmoniya” fanidan o'quv dasturi doirasida to'laqonli bilimga ega bo'lgan holda og'zaki mashqlarni xatosiz bajarish, garmonik qonuniyatlarni yechimini fortepianoda erkin namoyon etish, tahlil jarayonida garmonik nazariy va amaliy ko'nikmalarini namoyish qilish, shuningdek, fan bo'yicha egallagan bilimlarini ko'rsatish. Talabanning garmonik eshitish qobiliyati, garmonik tuzilmalarni fortepianoda ijro etish mahoragi yorqin namoyon bo'lishi kerak.

“Garmoniya” fanidan abituriyent tomonidan bajariladigan amaliy ish quyidagi mezon asosida baholanadi:

OG'ZAKI TOPSHIRIQLAR

1. Davriya shaklida I darajali turdosh tonallikka modulyatsiyalarni fortepianoda ijro etish.
2. Diatonik yoki xromatik sekvensiyalarni ijro etish.

2-bosqich bo'yicha baholash

№	Savollar mazmuni	To'liq javob uchun ball
1.	Davriya shaklida I darajali turdosh tonallikka modulyatsiyani fortepianoda ijro etish.	15,0
2.	Diatonik yoki xromatik sekvensiyalarni ijro etish.	6,0

2-bosqich “**Garmoniya**” fani uchun qo‘yiladigan maksimal ball – **21, 0** ball.

3-bosqich “**Solfedjio**” fanidan sinovlar dasturining asosiy maqsadi – barcha ixtisosliklar uchun musiqiy eshitishni rivojlantirish va kasbiy tayyorlanishda eng muhim predmetlardan hisoblanadi. Musiqiy eshitish darajasining yuqoriligi, kuylash malakasi va musiqiy xotirani kuchliligi xonanda va dirijorlarni tarbiyalashda katta ahamiyatga egadir.

Fanni o‘zlashtirishdan kelib chiqadigan vazifalar - abituriyentlar turli yo‘nalishlarda bilimlarga ega bo‘lganini namoyish etishdan iboratdir. Solfedjio fani bo‘yicha talabalar o‘rganilayotgan materialning qaysi millatga taalluqli bo‘lishidan qat’iy nazar musiqiy eshitish, xotirani har tomonlama rivojlantirish, kuylash va tinglash jarayonida tovush tozaligini nazorat qilish kabi tasavvur, tushuncha va bilimlarga ega bo‘lishi lozim.

Abituriyent bilimiga qo‘yiladigan talablar

Abituriyent “Solfedjio” fanidan o‘quv dasturi doirasida to‘laqonli bilimga ega bo‘lgan holda notaga qarab kuylash, musiqiy-nazariy va amaliy ko‘nikmalarini namoyish qilish, shuningdek, fan bo‘yicha egallagan bilimlarini ko‘rsatish. Talabaning solfedjio fanidan qobiliyatini yorqin namoyon bo‘lishi kerak.

“Solfedjio” fanidan abituriyent tomonidan bajarilgan amaliy ish quyidagi mezon asosida baholanadi:

OG‘ZAKI:

1. Notanish bir ovozli misollarni dirijorlik qilib kuylash
2. Notanish ikki ovozli misollarni dirijorlik qilib kuylash
3. Interval va akkordlarni eshitib aniqlash.

3-bosqich boyicha baholash

№	Savollar mazmuni	To‘liq javob uchun ball
1.	Notanish bir va ikki ovozli misollarni dirijorlik qilib kuylash:	
a)	Tonallikni to‘g‘ri aniqlash	2 ballgacha;
b)	Sof kuylash	7 ballgacha;
c)	Ritmik ketma-ketlikka aniq rioya qilish	6 ballgacha.
2.	Interval va akkordlarni eshitib aniqlash.	6 ballgacha.

3-bosqich “**Solfedjio**” fani uchun qo‘yiladigan maksimal ball – **21,0** ball.

“Musiqqa tarixi va nazariyasi” fani uchun qo‘yiladigan maksimal ball – **63,0 ball**

Mazkur ta’lim yo‘nalishida kasbiy (ijodiy) imtihonlarga jami qo‘yiladigan maksimal ball – 156,0 ball.

Ijodiy imtihonni o‘tkazish tartibi

60211301 – Dirijorlik: Akademik xor dirijorligi ta’lim yo‘nalishiga hujjat topshirgan abituriyent jadval asosida oldindan belgilangan muddatlarda Toshkent shahridagi O‘zbekiston davlat konservatoriyasi binosida ijodiy imtihon topshiradi. Imtihonlar yakka tartibda Qabul komissiyasi tomonidan belgilangan auditoriyalarda o‘tkaziladi. Ijodiy ishni qabul qiladigan komissiya abituriyentdan ijro dasturi bo‘yicha imtihonni qabul qilib oladi, kollokvium o‘tkazadi.

Apellyatsiya tartibi

Abituriyentlar tomonidan kasbiy (ijodiy) imtihon natijalari bo‘yicha konservatoriya qabul komissiyasining apellyatsiyalar bilan ishlash hay’atiga natijalar e’lon qilingan kundan (vaqtdan) boshlab 24 soat davomida murojaat qilishlari mumkin. Murojaat mazmunida faqat abituriyent o‘zi to‘plagan ballari haqida bo‘lsa qabul qilinadi, lekin boshqa abituriyentlar haqida yozilgan shikoyat arizalari qabul qilinmaydi.

O'zbekiston davlat konservatoriyasi Musiqa san'ati fakulteti tomonidan
2024-2025 o'quv yilida 60211301 – Dirijyorlik (Akademik xor dirijyorligi)
yo'nalishi bo'yicha abituriyentlardan kasbiy (ijodiy)
imtihonlar o'tkazish uchun tuzilgan dasturga

TAQRIZ

Oliy ta'limning bakalavriat ta'lim tizimida abituriyentlardan kasbiy imtihonlar qabul qilishlarning kasbiy tayyorgarligi, ijro mahorati va musiqiy layoqatini aniqlash maqsadida kafedralarda kasbiy (ijodiy) imtihonlari o'tkazish muhim ahamiyatga ega.

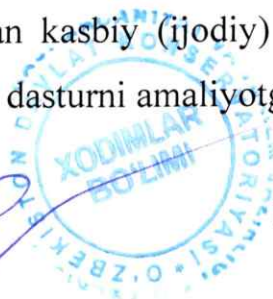
Ma'lumki, 60211301 – “Akademik xor dirijyorligi san'ati” ta'lim yo'nalishida bo'lajak xor dirijyorlarini tayyorlash bo'yicha abituriyentlardan kasbiy (ijodiy) imtihonlar xor asarlarini dirijyorlik kilish mahoratini va kolokvium ishini qo'llay olishi bo'yicha amaliy ko'nikma va malakalarini aniqlash maqsadida o'tkaziladi.

Dasturda barcha ijrochilik ta'lim yo'nalishlarida bo'lganidek, xor dirijyorligida ham abituriyent avvalo o'zining ijrosini namoyish etishi asosiy talab etib ko'rsatilganligi muhim ahamiyatga ega. Ijodiy imtihonning ushbu qismi bo'yicha baholash mezonining yuqori qilib belgilanganligi, shuningdek, dirijyorlik va kolokvium talablarining to'liq va mukammal tuzilganligi maqsadga muvofiq.

Mazkur dastur orqali abituriyentlar bilimini ob'ektiv baholash imkoniyati yuzaga keladi. Dasturdan joy olgan fanlar bo'yicha nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar o'rta umum ta'lim maktablar va kasb-hunar kollejlarning dasturlari asosida o'quvchilarning egallashi lozim bo'lgan talablar asosida tuzilgan, hamda barcha talablarga mos keladi.

Qayd etilgan fikrlarga asosan, 60211301 – Dirijyorlik (Akademik xor dirijyorligi) yo'nalishi bo'yicha abituriyentlardan kasbiy (ijodiy) imtihonlar qabul qilish va OTMga kirish uchun tuzilgan mazkur dasturni amaliyotga tavsiya etaman.

O'zDK professori

N.S.Sharafieva

O'zbekiston davlat konservatoriyasi Musiqa san'ati fakulteti tomonidan
2024-2025 o'quv yilida 60211301 – Dirijyorlik (Akademik xor dirijyorligi)
yo'nalishi bo'yicha abituriyentlardan kasbiy (ijodiy)
imtihonlar o'tkazish uchun tuzilgan dasturga

TAQRIZ

Respublikamizda qabul qilingan "Ta'lim to'g'risidagi qonun" va Kadrlar tayyorlash milliy dasturida bo'lajak mutaxassis kadrlarni jahon andozalari darajasida tayyorlash ko'zda tutilgan. Buning uchun Oliy ta'limning bakalavriat ta'lim tizimida abituriyentlardan kasbiy imtihonlar qabul qilishlarning kasbiy tayyorgarligi, ijro mahorati va musiqiy layoqatini aniqlash maqsadida kafedralarda kasbiy (ijodiy) imtihonlari o'tkazish muhim ahamiyatga ega. **60211301** – Dirijyorlik (Akademik xor dirijyorligi) ta'lim yo'nalishida bo'lajak xor dirijyorlarini tayyorlash bo'yicha abituriyentlar musiqiy asarlarni dirijyorlik va musiqiy-nazariy bilimlarni tekshirish maqsadida ish bajaradilar.

Dastur o'qishga kiruvchilarni har tomonlama sinovdan o'tkazishni maqsad qilib olgan. Unda abituriyentning ijro mahoratini aniqlash uchun alohida talablar, uning musiqiy tafakkuri va dunyoqarashini aniqlashga qaratilgan kollokvium, shuningdek, bo'lg'usi talaba uchun zarur bilim va ko'nikmalarni aniqlash imkoniyatlari yaratib berilgan. Shuningdek, dasturga ijodiy imtihonda ijro etilishi talab qilinadigan asarlar ro'yxati ham kiritilganligi ijodiy imtihonlarni yuqori darajada o'tkazilishiga turtki bo'ladi.

Dasturdan joy olgan fanlar bo'yicha nazariy bilimlar, amaliy ko'nikmalar o'rta umumta'lim maktablari va kasb-hunar kollejlarning DTS va namunaviy dasturlari asosida o'quvchilarning egallashi lozim bo'lgan davlat talablari asosida tuzilgan hamda davlat talablariga mos keladi.

Qayd etilgan fikrlarga asosan, **60211301** – Dirijyorlik (Akademik xor dirijyorligi) yo'nalishi bo'yicha abituriyentlardan kasbiy (ijodiy) imtihonlar qabul qilish va OTMga kirish uchun tuzilgan mazkur dasturni amaliyotga tavsiya etaman.

O'zDSMI,
Professor v.b.

O‘zbekiston davlat konservatoriyasi 60211300-Dirijyorlik; 60211301-Dirijyorlik: Akademik xor dirijyorligi, 60210100-Texnogen san‘at (musiqiy ovoz rejissyorligi), 60211401-Vokal san‘ati: akademik xonandalik, 60211501-Cholg‘u ijrochiligi: fortepiano (organ), 60210900-Bastakorlik san‘ati ta‘lim yo‘nalishlari uchun Ijodiy (kasbiy) imtihonlar dasturiga

TAQRIZ

Taqdim etilayotgan 60211300-Dirijyorlik; 60211301-Dirijyorlik: Akademik xor dirijyorligi, 60210100-Texnogen san‘at (musiqiy ovoz rejissyorligi), 60211401-Vokal san‘ati: akademik xonandalik, 60211501-Cholg‘u ijrochiligi: fortepiano (organ), 60210900-Bastakorlik san‘ati ta‘lim yo‘nalishlari uchun ijodiy (kasbiy) imtihonlar dasturlari “Musika tarixi va nazariyasi” fanidan iborat bo‘lib, o‘z navbatida uch bosqichda amalga oshiriladi. Abiturientlar avval “Musika adabiyoti” fanidan nazariy bilimlariga, musika ilmidagi fikrlashlariga e‘tibor beriladi. Ikkinchi bosqichda “Garmoniya” fanidan egallangan nazariy bilimlarni amaliy ijro etilishi orqali ochib berilishini nazarda tutadi. Uchinchi bosqichda “Solfedjio” fanida kuy misollarini sof intonatsiyalash muhim bo‘lib, nazariy bilimlarni amaliyotdagi aksini namoyish etishdan iborat.

Musika ilmining barcha ta‘lim yo‘nalishlarida tahsil olishni istayotgan abiturientlar uchun jahon xalqlari musika adabiyoti, o‘zbek musika adabiyoti, xususan bastakorlik va kompozitorlik ijodiyoti hamda musiqashunoslikka oid maxsus adabiyotlar bilan tanish ekanligi muhimdir.

Musiqiy-nazariy fanlar bo‘yicha garmonik ketma-ketlikdagi garmonik izchilliklarni ijrosi orqali amaliy hamda nazariy bilimlarini ko‘rsata olishi, xususan notadan kuylay olishi, xalq ladlari, major-minor turlari, interval va akkordlarni kuylay olishi va tinglab aniqlashi zarur bo‘ladi.

Mazkur o‘quv dastur mantiqan izchil va to‘g‘ri tuzilgan. Yuqoridagi fikrlarni inobatga olgan holda mazkur dasturni ta‘lim tizimiga joriy etish mumkin deb hisoblayman.

O‘zDK “Musika nazariyasi” kafedrasida

katta o‘qituvchisi

S.Maxmudova

O‘zbekiston davlat konservatoriyasi 60211300-Dirijyorlik; 60211301-Dirijyorlik: Akademik xor dirijyorligi, 60210100-Texnogen san’at (musiqiy ovoz rejissyorligi), 60211401-Vokal san’ati: akademik xonandalik, 60211501-Cholg‘u ijrochiligi: fortepiano (organ), 60210900-Bastakorlik san’ati ta’lim yo‘nalishlari uchun Ijodiy (kasbiy) imtihonlar dasturiga

TAQRIZ

Mazkur 60211300-Dirijyorlik; 60211301-Dirijyorlik: Akademik xor dirijyorligi, 60210100-Texnogen san’at (musiqiy ovoz rejissyorligi), 60211401-Vokal san’ati: akademik xonandalik, 60211501-Cholg‘u ijrochiligi: fortepiano (organ), 60210900-Bastakorlik san’ati ta’lim yo‘nalishlari uchun taqdim etilayotgan ijodiy (kasbiy) imtihonlar dasturi “Musiqqa tarixi va nazariyasi” fanidan iborat bo‘lib, o‘z navbatida uch bosqichda amalga oshiriladi. Abiturientlar avval “Musiqqa adabiyoti” fanidan nazariy bilimlari, musiqqa ilmidagi fikrlashlariga e’tibor beriladi. Ikkinchi bosqichda “Garmoniya” fanidan egallangan nazariy bilimlarni amaliy jihatdan ochib berib, uchinchi bosqichda “Solfedjio” fanida nota yozuvida savodli o‘qish mashqlari baholanadi.

Musiqqa ilmining barcha ta’lim yo‘nalishlarida tahsil olishni istayotgan abiturientlar uchun jahon xalqlari musiqqa adabiyoti, o‘zbek musiqqa adabiyoti, xususan bastakorlik va kompozitorlik ijodiyoti hamda maxsus adabiyotlar bilan tanish ekanligi muhimdir.

Musiqiy nazariy fanlar bo‘yicha garmonik ketma-ketlikdagi garmonik izchilliklarni ijrosi orqali amaliy hamda nazariy bilimlarini ko‘rsata olishi, shuningdek notaga qarab kuylay olishi, lad, interval va akkordlarni kuylab, so‘ngra tinglab aniqlay olishi zarur bo‘ladi.

Mazkur o‘quv dastur mantiqan izchil va to‘g‘ri tuzilgan. Yuqoridagi fikrlarni inobatga olgan holda mazkur dasturni ta’lim tizimiga joriy etish mumkin deb hisoblayman.

O‘zDK huzuridagi Botir Zokirov nomidagi MESI “Musiqiy nazariy va tarixiy fanlar” kafedrasini mudiri, s.f.f.d. (PhD)

N.T.Xamdamova